

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł.

Cena egzemplarza 1 zł.

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. Nr. 30-197 „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych” zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn.”

Sprzedaż numerów pojedynczych i ubiegłych roczników — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Intendentura)

Warszawa, ul. Nowy Świat 69, tel. 663-97.

Wysyła pojedynczych numerów i roczników za zaliczeniem pocztowym.

Ogłoszenia o wydawnictwach związanych z zagadnieniami administracji państwowej przyjmowane są wyłącznie na warunkach podanych w Dzienniku Urzędowym Min. Spraw Wewn. z dn. 31 stycznia 1938 r. Nr. 4, poz. 14 po uprzednim wpłaceniu należności na konto czekowe Dziennika Urzędowego M. S. Wewn. Nr. 30197 z podaniem tytułu wpłaty.

Ceny ogłoszeń: cała strona 50 zł., 1/2 str. 30, 1/4 str. — 15 zł.

Redakcja zastrzega sobie prawo odmowy umieszczenia ogłoszenia w całości lub jego części bez podania motywów.

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Nowy Świat 69, tel. 678-40.

TREŚĆ.

A. DZIAŁ URZĘDOWY.

III. PISMA OKÓLNE.

Poz. 100 — Pismo z dnia 20 czerwca 1938 roku w sprawie prośb o darowanie kar administracyjnych w drodze łaski. (AP. 106-60)	str.	324
101 — Pismo z dnia 21 czerwca 1938 roku o pomocy i współdziałaniu w akcji Towarzystwa Popierania Plantacji Miast Rzeczypospolitej. (SG. 99-133-2).	..	324
102 — Pismo z dnia 22 czerwca 1938 roku o depozytach rzeczowych. (AP. 38 46)	..	325
103 — Pismo z dnia 24 czerwca 1938 roku o uporządkowaniu osiedli przemysłowych. (AP. 10-28)	..	325
104 — Pismo z dnia 25 czerwca 1938 roku o uporządkowaniu osiedli przemysłowych. (AP. 10-28)	..	326

B. PRZEDRUKI.

I. DZIENNIK USTAW R. P. Nr Nr 42 — 43.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 1938 roku o poborze dodatku samorządowego do podatku dochodowego na obszarze powiatów: lipnowskiego, nieszawskiego, rypińskiego, włocławskiego, kaliskiego, kolskiego, konińskiego i tureckiego	..	326
Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 3 czerwca 1938 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 18 marca 1932 roku o wykupie gruntów, podlegających ustawie w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych.	..	326
Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 czerwca 1938 roku o pasie granicznym	..	331

II. MONITOR POLSKI Nr. Nr. 135 — 145.

C. BIBLIOGRAFIA.

I. WYDAWNICTWA ZALECONE.

„Podział Administracyjny Rzeczypospolitej Polskiej” — J. Scheinkönig i J. Kowalczewski	..	334
--	----	-----

A.

III. Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

100.

P I S M O O K Ó L N E

z dnia 20 czerwca 1938 r.

w sprawie próśb o darowanie kar administracyjnych w drodze łaski.

(Nr AP 106-60)

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Starostów.

Wnioski P. P. Wojewodów (P. Komisarza Rządu) o przychylne traktowanie próśb o darowanie kary administracyjnej w drodze łaski bardzo często motywowane są tym, że kara grzywny z uwagi na stosunki materialne ukaranego jest zbyt wysoka i wobec tego prosba o darowanie czy złagodzenie kary zasługuje na uwzględnienie.

W związku z powyższym przypominam niejednokrotne zarządzenia Ministerstwa, w szczególności instrukcję z dnia 17 października 1933 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 17, poz. 255) w myśl których kary winny być wymierzone indywidualnie i po uprzednim zbadaniu zarówno okoliczności sprawy jak i okoliczności dotyczących ukaranego, a zatem i jego zdolności płatniczych. Stan majątkowy ukaranego winien być znany przed wymierzeniem mu kary i nie może być motywem uzasadniającym potrzebę złagodzenia czy darowania kary (p. str. 19 instrukcji).

Polecam ponownie ściśle stosowanie przytoczonych powyżej wskazań i należyte i indywidualne wymierzanie kar.

Ponadto zwracam uwagę na to, że prośby o łaskę kierowane są do osobistej decyzji Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, sprawy te należy uważać zatem za ważne i poddawać należytemu opracowaniu. Wnioski do Ministerstwa o darowanie czy złagodzenie kary winny być podpisywane osobiście przez P. Wojewodę (P. Komisarza Rządu) lub jego zastępcę, nie zaś jak to często ma miejsce obecnie, przez zastępców naczelników wydziałów.

(—) Nakoniecznikow-Klukowski
PODSEKRETARZ STANU

101.

P I S M O O K Ó L N E

z dnia 21 czerwca 1938 r.

o pomocy i współdziałaniu w akcji Towarzystwa Popierania Plantacji Miast Rzeczypospolitej.

(Nr SG. 99-133-2).

Do

P. P. Wojewodów, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Prezydentów Miast.

Pismem okólnym z dnia 10 grudnia 1927 r. Nr Min. 532/27 (Zb. Zorz. Min. Spraw Wewn.

cz. I, str 185) wskazałem na działalność Komitetu Plantacji Miejskich w Warszawie, idącą w kierunku zadrzewienia miast, okólnikiem zaś z dnia 29 marca 1938 r. Nr 13 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. z dn. 31 marca 1938 r. Nr 10, poz. 46) zarządziłem podjęcie prac około podniesienia wyglądu osiedli, kładąc m. in. również nacisk na konieczność dbania o zieleni w osiedlach.

Nawiązując do tych zarządzeń, szczególnie zaś do wymienionego wyżej pisma okólnego z roku 1927, komunikuję, że Komitet Plantacji Miejskich w Warszawie w ciągu ostatnich lat rozszerzył swoją działalność na cały obszar Rzeczypospolitej i przekształcił się na Towarzystwo Popierania Plantacji Miast Rzeczypospolitej (T. P.M.). W działalności swej T.P.M. stawia sobie głównie na celu zakładanie i utrzymanie plantacji w miastach i osiedlach, wzbudzanie zamiłowania do ogrodnictwa, do ochrony roślin oraz wskazywanie władzom państwowym i samorządowym braków stanu obecnego oraz środków, zdających się do podniesienia poziomu zadrzewienia miast i istniejącej zieleni miejskiej.

W drodze do realizacji zakreślonych sobie zadań T.P.M. zakłada miejscowe oddziały lub mianuje swych pełnomocników tam, gdzie na razie stworzenie oddziału napotyka na trudności. Nadto organizuje corocznie zjazdy ogrodników miejskich w celu podniesienia ich wiedzy fachowej przez wygłaszanie referatów i zwiędzanie zakładów i urządzeń plantacji.

Dla umożliwienia i ułatwienia warunków i ciągłości pracy T.P.M. proszę P.P. Wojewodów i Przewodniczących Wydziałów Powiatowych o zalecenie podległym ich nadzorowi zarządom związków samorządowych—szczególnie zaś zarządom miejskim, aby:

1) okazały większe zainteresowanie sprawą utrzymania i rozwoju zieleni w osiedlach,

2) inicjowały i popierały zawiązywanie oddziałów miejscowych T.P.M., któreby w charakterze czynnika społecznego występowały z wnioskami i współdziałały z władzami kompetentnymi w zakresie utrzymania, ulepszania i powiększania placacji,

3) wskazywały Radzie Naczelnej T. P. M. kandydatów na pełnomocników tam, gdzie z jakichkolwiek powodów zawiązanie oddziału byłoby niemożliwe,

4) zwracały się do P. T. M. o wyjaśnienia i informacje, ocenę zawodową posiadanych projektów, ogłaszanie konkursów na plany, pośredniczenie w nawiązywaniu stosunków z ogrodnikami architektami, przeprowadzanie inspekcji itp.,

5) w miarę swoich możliwości uwzględniały w budżetach pomoc finansową dla oddziałów miejscowych.

(—) Sławoj Składkowski
MINISTER

102.

PISMO OKÓLNE

z dnia 22 czerwca 1938 r.

o depozytach rzeczowych.

(Nr AP 38-46)

Do

Urzędów Wojewódzkich i Komisariatu
Rządu na m. st. Warszawę.

W depozytach starostw znajdują się poza kwestionowaną bronią również i inne przedmioty, uznane w postępowaniu karno-administracyjnym prawomocnym orzeczeniem za przepadłe.

W związku z podniesioną przez jeden z Urzędów Wojewódzkich kwestią — w jaki sposób przedmioty te należy likwidować, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, wyjaśnia, co następuje:

1) Przedmioty wartościowe winny być sprzedawane w drodze publicznego ustnego przetargu z zachowaniem formalności i wytycznych, oznaczonych w załączniku pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 26 lutego 1938 r. Nr AP. 38-18 w sprawie postępowania z bronią skonfiskowaną.

2) Pieniądze uzyskane ze sprzedaży tych przedmiotów należy wpłacać do kasy właściwego Urzędu Skarbowego na dochód budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dz. II § 8 (różne dochody).

3) Przedmiotów, należących do kategorii materiałów wybuchowych (materiały wybuchowe, korki do pistoletów, kulki strzelające itp.) nie należy sprzedawać, lecz winny być one zniszczone w odpowiedni sposób (np. przez zatopienie itp.).

O zniszczeniu i sposobie zniszczenia winna być dokonana odpowiednia adnotacja w aktach.

4) Wytrychy, różnego rodzaju klucze i łomy żelazne oraz inne tego rodzaju narzędzia złodziejskie, zakwestionowane u złodziei, należy niszczyć przez połamanie, rozbicie, stopienie itd. w sposób uniemożliwiający ich dalsze użycie. O ile jednak wśród tego rodzaju narzędzi znajdują się przedmioty mające specjalną wartość dla celów kryminologii przedmioty takie przekazywać należy do Muzeum Policyjnego przy Komendzie Głównej Policji Państwowej w Warszawie.

(—) Michałowski

DYREKTOR DEPARTAMENTU

103.

PISMO OKÓLNE

z dnia 24 czerwca 1938 r.

o uporządkowaniu osiedli przemysłowych.

(Nr AP 10-28)

Do

P. P. Wojewodów i P. Komisarza
Rządu na m. st. Warszawę.

W wyniku mojej inspekcji województwa kieleckiego z dnia 23 czerwca 1938 r. komunikuję i zarządzam, co następuje:

Konsekwentna walka, którą rozpoczęliśmy przed kilku laty pod hasłem podniesienia estetycznego i zdrowotnego stanu wsi i miast, dała już niewątpliwe wyniki.

Pomoc w tej sprawie okazała nam zarówno prasa, jak szereg Instytucji i osób prywatnych.

Wszelkiego rodzaju niedociągnięcia ze strony administracji w tym zakresie karałem i będę karał w sposób bezwzględny.

W dniu wczorajszym zmuszony byłem zwolnić z zajmowanego stanowiska starostę olkuskiego, a starosta miechowski ulegnie temu samemu losowi, o ile w ciągu dwóch tygodni nie uzupełni krzyczących braków w swojej pracy.

Stwierdzić tu muszę, że największy opór w naszej kulturalnej pracy spotkaliśmy nie ze strony ludzi ciemnych i ubogich, a ze strony części przedstawicieli wielkiego przemysłu, w szczególności obcego pochodzenia.

Jeszcze w czasach zaborczych wybudowali oni olbrzymie płoty, najeżone zwojami drutu kolczastego, i wysokie mury, posypane u szczytu szkłem tłuczonym — wszystko to celem izolacji od obcego im społeczeństwa miejscowego, do którego w większości nie mieli i nie chcieli mieć zaufania.

W ciągu 20 lat istnienia Niepodległej Polski było dosyć czasu, by zorientować się, że tego rodzaju beceremonialne odgradzanie się od społeczeństwa miast polskich, w których panowie ci mają szczęście i zaszczyt prowadzić swoje przedsiębiorstwa, jest obecnie zupełnie nie na czasie.

W roku obecnym, gdy od trzech miesięcy prowadzimy akcję znoszenia w miastach wszystkiego co szpeci, tamuje dopływ światła, słońca i powietrza — właśnie te mury i parkany wielkiego przemysłu okazały się najbardziej nieustępliwe i odporne w naszej akcji, mającej na celu dobro i zdrowie ogółu.

Gdy zarządzenia miejscowych P. P. Starostów nie osiągnęły zamierzonego celu oświadczam, co następuje:

Ostrzegam po raz ostatni opornych panów przemysłowców, że obowiązkiem ich jest zniesienie, przynajmniej od strony ulic miejskich, szpecących parkanów i murów i zastąpienie ich

estetycznymi sztachetami lub siatkami. Specjalnie wrażliwi na natarczywość wzroku miejscowej ludności mogą prócz tego zasadzić żywopłoty.

Motywy:

1) konieczność przewiewu w miastach ze względu na wymogi obrony przeciwgazowej;

2) zapewnienie świeżego powietrza, światła, słońca i zieleni dla osiedli;

3) przytoczone momenty natury moralnej, które nie wymagają uzasadnienia.

Dopilnowanie wykonania tych wymagań polecam P.P. Wojewodom jeszcze w obecnym sezonie budowlanym,

Nazwiska opornych proszę, po wyczerpaniu środków, będących w dyspozycji P.P. Wojewodów, przedkładać do mej decyzji.

(—) *Stawoj Składkowski*
MINISTER

104.

P I S M O O K Ó L N E

z dnia 25 czerwca 1938 r.

o uporządkowaniu osiedli przemysłowych.

(Nr AP 10-28)

Do

*P. P. Wojewodów i P. Komisarza
Rządu na m. st. Warszawę.*

W ślad mego zarządzenia z dn. 24 czerwca 1938 r. wyjaśniam, że terminy podane w ustępie 19-ym rozporządzenia z dnia 16 marca 1938 r. o sposobie odgradzania posiadłości i działek (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 182) odnoszą się jedynie do osób niezałożonych, których posesje nie graniczą z ulicami miejskimi.

(—) *Stawoj Składkowski*
MINISTER

B.

I. Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 22 czerwca Nr 42 Rok 1938

Poz. 352. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 1938 r. o poborze dodatku samorządowego do podatku dochodowego na obszarze powiatów lipnowskiego, nieszawskiego, rypińskiego, włocławskiego, kaliskiego, kolskiego, konińskiego i tureckiego.

Na podstawie art. 2 ust. (7) ustawy z dnia 12 czerwca 1937 r. o zmianie granic województw: poznańskiego, pomorskiego, warszawskiego i łódzkiego (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 350) zarządza się co następuje:

§ 1. Przepisy art. 2 ust. (2) pkt 3) ustawy z dnia 12 czerwca 1937 r. o zmianie granic województw: poznańskiego, pomorskiego, warszawskiego i łódzkiego (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 350) w części dotyczącej wprowadzenia na obszarze powiatów lipnowskiego, nieszawskiego, rypińskiego, włocławskiego, kaliskiego, kolskiego, konińskiego i tureckiego przepisów art. 24 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 2, poz. 6), mają po raz pierwszy zastosowanie:

a) o ile chodzi o podatek dochodowy, pobierany według działu I ustawy o państwowym podatku dochodowym — do wymiaru podatku dochodowego na rok podatkowy 1939,

b) o ile chodzi o podatek dochodowy, pobierany według działu II ustawy o państwowym podatku dochodowym — do uposażeń, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę przypadających za miesiąc kwiecień 1938 r.

§ 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Skarbu.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 353. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 kwietnia 1938 r. o odpowiedzialności dyscyplinarnej i postępowaniu dyscyplinarnym w Policji Państwowej.

Poz. 354. Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 3 czerwca 1938 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 18 marca 1932 r. o wykupie gruntów, podlegających ustawie w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych.

Na podstawie art. 4 ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 229) ogłaszam jednolity tekst ustawy z dnia 18 marca 1932 r. o wykupie gruntów, podlegających ustawie w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 1, poz. 2) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych ustawą z dnia 9 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 229).

Podany w załączniku tekst ustawy obowiązuje od dnia 15 kwietnia 1938 r. Tekst ten nie obejmuje art. 2 ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 229), którego brzmienie jest następujące:

„Art. 2. Przepisy art. 16 a ustawy z dnia 18 marca 1932 r. o wykupie gruntów, podlegających ustawie w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych w brzmieniu art. 1 pkt 4) ustawy niniejszej — stosuje się w sprawach, w których przed wejściem w życie ustawy niniejszej postępowanie przymusowe nie zostało jeszcze zakończone prawomocnym orzeczeniem starosty lub wydaniem orzeczenia przez wojewódzką komisję ziemską“.

Załącznik do obw. Min. Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 3 czerwca 1938 r. (poz. 354).

U S T A W A

z dnia 18 marca 1932 r.

o wykupie gruntów, podlegających ustawie w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych.

Art. 1.

(1) Uprawnienia określone w ustawie niniejszej, nadaje się dzierżawcom i poddzierżawcom w odniesieniu do gruntów, podlegających działaniu ustawy z 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr 75, poz. 741) w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych, a w szczególności zmiany niektórych przepisów ustawy z 2 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 346) oraz ustawy z 18 marca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 165) ze zmianami, wprowadzonymi rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z 24 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 195), ustawą z 19 lutego 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 134) i rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z 12 września 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr 64, poz. 507). Ponadto uprawnienia te przysługują wszystkim tym dzierżawcom i poddzierżawcom, którzy wydzierżawili grunty po dniu 18 lipca 1919 r., a przed 28 sierpnia 1924 r., o ile poza tym zachodzą warunki, przewidziane w wyżej powołanych przepisach o ochronie drobnych dzierżawców rolnych, i o ile grunty znajdują się jeszcze w posiadaniu osób, uprawnionych do wykupu.

(2) Uprawnienia, określone w ustawie niniejszej, nadaje się także tym wszystkim dzierżawcom i poddzierżawcom, którzy po 27 sierpnia 1924 r., a przed 1 lipca 1932 r. wydzierżawili grunty z nieruchomości ziemskich o obszarze ponad 60 ha użytków rolnych, położonych w okręgach przemysłowych i podmiejskich, oznaczonych w rozporządzeniach Rady Ministrów,

wydanych na podstawie art. 4 cz. 1 pkt a) ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr 1, poz. 1) w granicach tych okręgów według stanu w dniu 1 marca 1938 r., jeżeli poza tym zachodzą warunki, przewidziane w wymienionych w ust. (1) przepisach o ochronie drobnych dzierżawców rolnych i jeżeli grunty znajdują się jeszcze w posiadaniu osób, uprawnionych do wykupu.

(3) Właścicielowi, któremu po zastosowaniu ustawy niniejszej pozostawałby obszar mniejszy, niż podstawowa norma władania, przewidziana w art. 4 cz. 1 pkt a) ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej, służy prawo wyłączenia od wykupu gruntów, objętych dzierżawami, wymienionymi w ust. (2), według jego wyboru, w części niezbędnej dla pozostawienia mu podstawowej normy władania lub uzupełnienia do tej normy gruntów, nie podlegających wykupowi na podstawie ustawy niniejszej. Przy stosowaniu przepisu niniejszego nie uwzględnia się zmniejszenia obszaru nieruchomości, dokonanego po dniu 1 marca 1938 r. w drodze zbycia gruntów, nie podlegających wykupowi na podstawie ustawy niniejszej.

(4) Uprawnienia, określone w ustawie niniejszej, przysługują w szczególności:

a) dzierżawcom lub poddzierżawcom, przeniesionym na mocy ustaw i rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej na inne równowartościowe działki;

b) pozostałemu przy życiu małżonkowi i spadkobiercom w linii prostej, podlegającego ochronie dzierżawcy lub poddzierżawcy, zmarłego w czasie trwania dzierżawy, w okresie ochrony drobnych dzierżawców rolnych, bądź w czasie postępowania wykupowego, którzy pozostawali ze zmarłym we wspólnym gospodarstwie, względnie nie przez tegoż byli utrzymywani;

c) tym prawnym następcom pierwotnych dzierżawców i poddzierżawców, którzy weszli w posiadanie danych gruntów za zgodą właściciela.

Art. 2.

(1) Dzierżawcom, określonym w art. 1, służy prawo nabycia dzierżawionych gruntów wraz ze znajdującymi się na nich zabudowaniami.

(2) Cenę nabycia gruntów, jeżeli strony nie umówią się inaczej, ustala się według zasad, stosowanych przy określaniu ceny sprzedaży parcelowanych gruntów państwowych.

(3) Budynki, podlegające wykupowi, lub materiał, wydany dzierżawcom na ich pobudowanie, będą w braku porozumienia pomiędzy stronami oszacowane przez starostę według rzeczywistej wartości w dniu oszacowania.

(4) Grunty, co do których zapadło z mocy niniejszej ustawy orzeczenie wykonalne właściwej władzy (art. 7), zalicza się na poczet planu

parcelacyjnego przewidzianego w art. 12 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr 1, poz. 1).

Art. 3.

Dzierżawcy, którzy prócz gruntów, określonych w art. 1, posiadają grunty tytułem własności, mogą nabyć na mocy ustawy niniejszej taki obszar dzierżawionych gruntów, który wraz z gruntami, posiadanymi tytułem własności, nie będzie przekraczał norm, wskazanych w cz. 1 art. 50 ustawy z 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr 1, poz. 1). Do norm tych nie wlicza się kompletnych nieużytków.

Art. 4.

(1) W przypadkach, uzasadnionych względami obrony Państwa, o ile wykup ma dotyczyć gruntów państwowych, lub koniecznością racjonalnego urzędzenia rolnego gospodarstw tak właściciela gruntów, jak i dzierżawcy, jeżeli nie będą mogły być zastosowane przepisy ust. (1) art. 19 niniejszej ustawy, może być wypłacona dzierżawcy przez właściciela gruntów odprawa w wysokości 1/4 ceny dzierżawionych gruntów, ustalonej według zasad, stosowanych przy określaniu ceny sprzedażnej parcelowanych gruntów państwowych z tym skutkiem, że stosunek dzierżawny rozwiązuje się, a dzierżawcy nie służy prawo nabycia dzierżawionej ziemi. O dopuszczalności takiego rozwiązania stosunku dzierżawnego decyduje w każdym wypadku starosta na wniosek właściciela gruntu lub dzierżawcy.

(2) Postanowienia ust. (1) nie mogą być stosowane w przypadku, gdy dzierżawca na dzierżawionych gruntach posiada własne budynki. Jeżeli jednak postanowienie ustępu pierwszego (1) stosuje się w przypadkach, uzasadnionych względami obrony Państwa, dzierżawca, mimo posiadania na dzierżawionej działce własnych budynków, nie korzysta z prawa nabycia tej działki, natomiast służy mu prawo do otrzymania, prócz odprawy, odszkodowania za budynki w wysokości, określanej według zasad ustępu trzeciego (3) art. 2.

Art. 4a.

(1) Przepisy art. 4 ust. (1) stosuje się również w przypadkach dotyczących wykupu gruntów na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego przez dzierżawców i poddzierżawców, wymienionych w art. 1 ust. (1) i (2), a na pozostałym obszarze Państwa — przez dzierżawców i poddzierżawców, wymienionych w art. 1 ust. (2). Przepisy art. 4 ust. (1) mają też zastosowanie, gdy grunty:

1) stanowią własność zakładów górniczych i uznane zostaną przez władze górnicze za niezbędne dla potrzeb zakładu górniczego, którego własność stanowią, a mianowicie dla samych robot górniczych, dla zakładania budowli i urządzeń, przewidzianych w art. 75 i 76 prawa gór-

niczego (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr 85, poz. 654), dla związanego z warunkami wydobywania planowego rabowania (zawalania) powierzchni (art. 81 ust. (1) prawa górniczego), jako też dla innych potrzeb racjonalnej eksploatacji zakładu górniczego;

2) znajdują się w posiadaniu zakładów przemysłowych w rozumieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) i uznane zostaną przez właściwą władzę przemysłową za niezbędne do racjonalnego prowadzenia danego zakładu.

(2) Przepisy ust. (1) stosuje się również w przypadkach, gdy dzierżawca posiada na dzierżawionych gruntach własne budynki, przy czym dzierżawcy służy prawo do otrzymania od właściciela, prócz odprawy, odszkodowania za budynki w wysokości określonej, w braku porozumienia między stronami, przez władzę według rzeczywistej wartości w dniu oszacowania.

Art. 5.

Uprawnienia, określone w ustawie niniejszej, nie służą osobom:

a) które nie są obywatelami polskimi,

b) karanym sądownie za przestępstwo przeciwko Państwu Polskiemu, o ile orzeczono sądownie karę pozbawienia wolności nie mniejszą niż dwa lata, lub karanym sądownie za przestępstwo dezercji z wojska polskiego.

Art. 6.

Wykup gruntów przez dzierżawców następuje bądź w drodze umowy, bądź też w trybie postępowania przymusowego.

Art. 7.

Orzekanie w sprawach, wynikających z ustawy niniejszej, należy w pierwszej instancji do starostów, w drugiej zaś instancji do wojewódzkich komisji ziemskich.

Art. 8.

W postępowaniu zarówno umownym jak i przymusowym, dotyczącym gruntów państwowych, Skarb Państwa reprezentuje władza, pod której zarządem dany grunt pozostaje.

Art. 9.

(1) W postępowaniu zarówno umownym, jak i przymusowym, dotyczącym gruntów, należących do ordynacji, lub nieruchomości, związanych węzłami substytucji powierniczej albo ograniczeniami własności, stale do tych nieruchomości przywiązanych, postanowienia ustawy niniejszej mają zastosowanie bez względu na szczegółowe postanowienia ustawowe, statutowe lub umowne, ograniczające prawo rozporządzenia daną nieruchomością.

(2) Cena wykupu gruntów, określonych w ust. (1), winna być wpłacona bezpośrednio do Państwowego Banku Rolnego. Bank ten otrzymuje kwoty, po potrąceniu z nich wszystkich zaległych podatków państwowych, ułokuje w papierach, którym służy prawo bezpieczeństwa pupilarnego, i złoży te papiery w depozycie Banku Polskiego jako stały fundusz, podlegający ograniczeniom własności, dotyczącym nieruchomości ziemskiej, z której grunty zostały wykupione.

Art. 10.

Na żądanie obu lub jednej ze stron, a w miarę potrzeby z urzędu, właściwa władza (art. 7) wzywa rzeczoznawców na koszt tej strony, która żądała powołania rzeczoznawców, a jeżeli powołania żądały obie strony, lub jeżeli powołanie nastąpiło z urzędu — na koszt obu stron w równych częściach, jeżeli pomiędzy stronami nie nastąpiło porozumienie co do innego podziału kosztów.

Art. 11.

Jeżeli na podstawie złożonych przez strony dokumentów lub na podstawie zgodnych oświadczeń stron nie można ustalić dokładnie obszaru i granic gruntów, które mają ulec wykupowi, a strony w wyznaczonym im terminie nie przedstawiają niezbędnych dowodów pomiarowych, właściwa władza (art. 7) może zarządzić przeprowadzenie pomiarów z urzędu. Koszty pomiarów ponoszą obie strony po połowie.

Art. 12.

(1) Umowy o wykup gruntów winny być zawierane w formie aktu notarialnego lub aktu prywatnego, sporządzanego w obecności dwóch niezainteresowanych świadków; podpisy stron i świadków na akcie prywatnym winny być uwierzytelnione przez notariusza, urząd gminny, powiatową władzę administracji ogólnej lub przez sąd. Umowy te podlegają zatwierdzeniu przez właściwą władzę (art. 7).

(2) Umowę, zawartą zgodnie z przepisami ust. (1), jedna ze stron przedstawia staroście celem zatwierdzenia. Po złożeniu umowy temu urzędowi, nie może być ona z woli stron rozwiązana.

(3) Umowy, których zatwierdzenia odmówi właściwa władza (art. 7), uważa się za pozbawione skutków prawnych z mocy samego prawa.

Art. 13.

Właściwa władza (art. 7) odmówi zatwierdzenia umowy, która:

a) dotyczy stosunku, nie objętego ustawą niniejszą lub zawarta została przez osoby niewłaściwe,

b) powoduje szachownicę gruntów, której można by uniknąć przez zastosowanie postanowień art. 19.

Art. 14.

(1) Postępowanie przymusowe zaczyna się z chwilą wniesienia podania do właściwego starosty przez dzierżawcę lub właściciela gruntu.

(2) Prawo składania podań wygasa z dniem 1 października 1938 r.

Art. 15.

(1) W toku postępowania przymusowego, a przed uprawomocnieniem się orzeczenia starosty lub wydaniem orzeczenia przez wojewódzką komisję ziemską, strony mogą zawrzeć umowę dobrowolną co do wykupu dzierżawionych gruntów. W razie przedstawienia staroście lub wojewódzkiej komisji ziemskiej takiej umowy, postępowanie przymusowe ulega zawieszeniu, a po zatwierdzeniu umowy umarza się.

(2) Postępowanie przymusowe, wszczęte na wniosek właściciela dzierżawionego gruntu, umarza się, jeżeli dzierżawca złoży oświadczenie, że zrzeka się uprawnienia do wykupu gruntów. Zrzeczenie się wykupu nie ogranicza uprawnień dzierżawcy, wynikających z przepisów o ochronie drobnych dzierżawców rolnych.

Art. 16.

(1) Ustalona w trybie postępowania przymusowego cena wykupu dzierżawionego gruntu winna być złożona do depozytu sądu dla wypłacenia komu z prawa należy, stosownie do przepisów ustawy postępowania cywilnego o podziale funduszy osiągniętych ze sprzedaży przymusowej majątku nieruchomego.

(2) Przepisy ust. (1) nie będą stosowane, o ile dotychczasowy właściciel gruntu, podlegającego wykupowi, przedstawi zgodę wszystkich wierzycieli hipotecznych na wypłacenie mu ceny wykupu, a także w przypadku, gdy na nieruchomości, do której należy grunt nabyty, nie ma żadnych obciążeń hipotecznych.

(3) Z chwilą złożenia do depozytu lub wypłaty w myśl ust. (2) całkowitej ceny wykupu, lub pierwszej jej raty (ust. (2) art. 17), wszelkie dotychczasowe obciążenia hipoteczne i rzeczowe przechodzą na cenę wykupu, zaś grunt wykupiony jest wolny od dotychczasowych obciążeń hipotecznych i rzeczowych. Przepis ten nie dotyczy służebności, których pozostawienie właściwe władze (art. 7) uznają za konieczne ze względów gospodarczych.

(4) Przepisy artykułu niniejszego nie mają zastosowania:

a) jeżeli uprawnionym do otrzymania ceny wykupu jest Skarb Państwa. W tych przypadkach Skarb Państwa przejmuje wszelkie ciężary i wierzytelności, zaś grunt wykupiony wolny jest od dotychczasowych obciążeń hipotecznych i rzeczowych;

b) jeżeli chodzi o obciążenia na rzecz instytucji kredytu długoterminowego. Instytucje kredytu długoterminowego obowiązane są na żądanie starosty złożyć w ciągu jednego miesiąca

projekt podziału i segregacji pożyczek, ciężających na nieruchomości, objętej danym postępowaniem. Pożyczki te będą rozsegregowane pomiędzy częścią, pozostającą u właściciela, a poszczególnymi działkami, podlegającymi wykupowi na mocy ustawy niniejszej. Projekt segregacji podlega zatwierdzeniu łącznie z decyzją o wykupie. Jeżeli projekt taki w ciągu miesiąca przez daną instytucję nie zostanie złożony, władze ziemskie sporządzą projekt podziału i segregacji pożyczek, ciężających na nieruchomości, objętej postępowaniem zgodnie ze statutem danej instytucji.

Art. 16a.

(1) Nadpłacone przez dzierżawców gruntów, podlegających przepisom o ochronie drobnych dzierżawców rolnych nadwyżki czynszu dzierżawnego ponad normę, ustaloną w art. 6 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr 75, poz. 741) za okres czasu po dniu 28 sierpnia 1924 r. ulegają zaliczeniu i potrąceniu z ceny wykupu, ustalonej w trybie postępowania przymusowego. W razie uznania, iż dzierżawcy nie służą prawo nabycia dzierżawionych gruntów z przyczyn przewidzianych w art. 4 bądź w art. 4a, nadwyżki ulegają zwrotowi na rzecz dzierżawcy do wysokości, odpowiadającej cenie wykupu.

(2) Przepisy ust. (1) stosuje się tylko w tych przypadkach, gdy nadwyżki zostały nadpłacone właścicielowi, od którego grunt ulega wykupowi.

(3) Wysokość nadpłaconego czynszu ustala na wniosek dzierżawcy władza orzekająca o wykupie (art. 7) w orzeczeniu, kończącym postępowanie przymusowe (art. 18), przy czym w ciągu 30 dni od otrzymania odpisu tego orzeczenia strony mogą wystąpić do właściwego sądu celem ostatecznego rozstrzygnięcia sporu co do wysokości nadpłaconego czynszu.

Art. 17.

(1) Dzierżawcom, którzy nie mają możliwości uiścić jednorazowo należnej ceny wykupu, bądź ustalonej w drodze umowy, bądź też w trybie postępowania przymusowego, może być przyznana pomoc kredytowa z Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

(2) Jeżeli kredyt, przewidziany w ust. (1), nie zostanie przyznany, lub przyznany zostanie tylko w części, starosta może w przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, ustaloną w postępowaniu przymusowym cenę wykupu, lub resztę tej ceny rozłożyć na spłaty najwyżej 15-letnie w ratach półrocznych, przy odpowiednim zabezpieczeniu hipotecznym na nabytych gruntach. Do poszczególnych rat ma odpowiednie zastosowanie art. 16. Wraz z ratami półrocznymi pobierane będą odsetki od zakredytowanej sumy w wysokości 3% w stosunku rocznym. Termin płatności pierwszej raty przypada po upływie 3 lat od daty wykonalności orzeczenia, ustalającego cenę wykupu; w tym 3-letnim okresie czasu nabywca

winien uiszczać corocznie z góry odsetki od ceny wykupu w wysokości 3% w stosunku rocznym.

Art. 18.

(1) Wykonalne orzeczenie właściwej władzy (art. 7), zatwierdzające umowę stron lub kończące postępowanie przymusowe, łącznie z dowodem wypłaty (złożenia do depozytu) ceny wykupu, a w razie przyznania kredytu na zasadzie art. 17 — łącznie z zaświadczeniem władzy ziemskiej lub Państwowego Banku Rolnego o przyznaniu kredytu lub o rozłożeniu należności na raty stanowi tytuł własności do gruntu wykupionego.

(2) Z wnioskiem o dokonanie czynności hipotecznych, wynikających z ustawy niniejszej, wystąpić może każda ze stron lub właściwy starosta na koszt strony zainteresowanej.

Art. 19.

(1) Grunty dzierżawione, podlegające wykupowi, a tworzące enklawę lub położone w sąsiedztwie z innymi gruntami właściciela, ulegają zamianie na inne grunty tegoż właściciela, odpowiadające pod względem wartości rolniczej działkom dzierżawionym.

(2) Działki, na których wzniesione są trwałe budynki, mogą być zamienione na inne tylko za zgodą dzierżawcy. W tym wypadku przenoszącym zabudowania służy prawo do pomocy kredytowej na równi z uczestnikami scalenia. Zgody dzierżawcy na zamianę działek nie wymaga się, o ile właściciel zobowiąże się do pokrycia kosztów przeniesienia budynków w kwocie, ustalonej przez starostę.

Art. 20.

(1) Na wniosek pozwanego rozpatrywanie wytoczonych w sądach spraw o eksmisję z gruntów dzierżawionych lub wykonywanie prawomocnych wyroków, zapadłych w tych sprawach, ulega wstrzymaniu, jeżeli przyczyną wypowiedzenia ich nie były wypadki, przewidziane w art. 7, 8 i 8a ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr 75, poz. 741) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 195), a stronie pozwanej wyznaczony będzie termin co najmniej 2-miesięczny do przedłożenia zaświadczenia, przewidzianego w ust. (2). W razie przedłożenia tego zaświadczenia sprawy ulegają dalszemu wstrzymaniu aż do czasu ukończenia postępowania, przewidzianego w niniejszej ustawie, po czym, w zależności od wyników tego postępowania, zawisłe w sądzie sprawy bądź zostaną umorzone, bądź też nadany im będzie dalszy bieg.

(2) Dla celu, określonego w ust. (1), starosta na wniosek dzierżawców wyda po rozpatrzeniu złożonych przez nich umów lub podań zaświadczenie, stwierdzające, iż zachodzą warunki, uprawniające petentów do ubiegania się o wykup dzierżawionych przez nich gruntów. Decyzja co do wydania zaświadczenia winna zapaść w terminie 7-dniowym od dnia złożenia wniosku.

Art. 21.

(1) Za czynności nadzorcze władz ziemskich w sprawach, objętych ustawą niniejszą, nie będą pobierane osobne opłaty.

(2) Koszty, które w myśl ustawy niniejszej winny być pokryte przez strony (art. 10 i 11 i ust. (2) art. 18), będą ściągane w trybie postępowania przymusowego w administracji.

Art. 22.

Opłaty w postępowaniu hipotecznym oraz stawki wynagrodzenia, ustalone w taksie dla pisarzy hipotecznych, za czynności, wynikające z ustawy niniejszej, ulegają obniżeniu o 50%.

Art. 23.

Wszelkie akty, przenoszące prawo własności w wyniku zastosowania ustawy niniejszej, podlegają opłacie stemplowej na rzecz Skarbu Państwa i opłacie samorządowej w wysokości 25% takichże opłat, stosowanych przy zwykłej alienacji gruntów.

Art. 24.

Upoważnia się Ministra Skarbu do umorzenia zaległości podatkowych z gruntów, podlegających wykupowi na mocy niniejszej ustawy, a które to zaległości mogły być na skutek zarządzeń Ministra Skarbu w czasie trwania ochrony drobnych dzierżawców odraczane lub których pobór był wstrzymany.

Art. 25.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 26.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

z 25 czerwca   Nr 43   Rok 1938

Poz. 355. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 1938 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o zasadach zaszeregowania funkcjonariuszów państwowych do grup uposażenia i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz o umundurowaniu niższych funkcjonariuszów państwowych.

Poz. 356. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 1938 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o zasadach zaszeregowania do grup uposażenia sędziów w sądownictwie powszechnym i administracyjnym, prokuratorów, oraz asesorów i aplikantów sądowych, tudzież o dodatkach lokalnych i funkcyjnych.

Poz. 357. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 1938 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o zasadach zaszeregowania oficerów i szeregowych Policji Państwowej i Straży Granicznej do grup uposażenia oraz o dodatkach lokalnych i służbowych.

Poz. 358. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 1938 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 stycznia 1934 r. o uposażeniu pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“.

Poz. 359. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 czerwca 1938 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 stycznia 1934 r. o uposażeniu pracowników państwowego przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“.

Poz. 360. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 czerwca 1938 r. o pasie granicznym.

Na podstawie art. 10 ust. (2) i art. 17 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 11, poz. 83) zarządzam co następuje:

§ 1. (1) Pas graniczny określony w art. 10 ust. (1) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa, rozszerza się na następujące obszary:

1) w województwie białostockim:

a) gminę Trzciannę w powiecie białostockim,

b) miasta Dąbrowa i Suchowola w powiecie sokólskim;

2) w województwie kieleckim:

nie objętą pasem granicznym resztę powiatu będzińskiego i powiatu zawierciańskiego, oraz gminę Bolesław w powiecie olkuskim;

3) w województwie krakowskim:

nie objętą pasem granicznym resztę powiatu limanowskiego i powiatu myślenickiego;

4) w województwie lwowskim:

nie objętą pasem granicznym resztę powiatu drohobyckiego;

5) w województwie nowogródzkim:

a) nie objętą pasem granicznym resztę powiatu baranowickiego,

b) gminy Lubcza, Niehniewicze, Szczorse, Korelicze, Rajca, Cyryn, Poczapowo w powiecie nowogródzkim,

c) gminy Werenów, Żyrmuny, Sobotniki, Lipniszki, Iwie w powiecie lidzkim;

6) w województwie pomorskim:

a) nie objętą pasem granicznym resztę powiatów: brodnickiego, chełmińskiego, starogardzkiego, tucholskiego, wąbrzeskiego,

b) gminy Wteln, Koronowo i Koronowo—miasto w powiecie bydgoskim;

7) w województwie poznańskim:

a) nie objętą pasem granicznym resztę powiatów: kościańskiego, obornickiego, szamotulskiego,

b) miasta Gołańcz i Wągrowiec w powiecie wągrowieckim,

c) gminy Czermin i Gołuchów oraz miasta Jarocin i Pleszew w powiecie jarocińskim;

8) w województwie śląskim:

nie objętą pasem granicznym resztę powiatu pszczyńskiego;

9) w województwie stanisławowskim:

nie objętą pasem granicznym resztę powiatu kołomyjskiego;

10) w województwie tarnopolskim:

a) nie objętą pasem granicznym resztę powiatów: czortkowskiego, tarnopolskiego, trembo-welskiego,

b) gminy Załóżce, Załóżce — miasto, Olejów, Bogdanówka, Jezierna w powiecie zborowskim;

11) w województwie warszawskim:

gminy Żuromin, Biezuń, Stawiszyn w powiecie sierpeckim oraz gminę Sypniewo w powiecie makowskim;

12) w województwie wileńskim:

nie objętą pasem granicznym resztę powiatu postawskiego oraz cały powiat oszmiański;

13) w województwie wołyńskim:

a) gminy Nowy Czartorysk, Trościaniec, Kołki, Silno, Rożyszcze, Rożyszcze — miasto, Kiwerce, Poddębce, Ołyka, Ołyka — miasto, Polonka, Kniahiminek w powiecie łuckim,

b) gminy Warkowicze, Jarosławicze, Malin, Kniahinin, Młynów, Dubno, Dubno — miasto w powiecie dubieńskim.

(2) Całkowity wykaz pasa granicznego zawiera załącznik do rozporządzenia niniejszego.

§ 2. Na następujące obszary pasa granicznego wprowadza się poniżej wyszczególnione przepisy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 stycznia 1937 r., wydane go w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Spraw Rolnych, Komunikacji oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o granicach Państwa (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 84), przewidziane dla strefy nadgranicznej:

1) przepis § 25 ust. (2) — na cały obszar pasa granicznego,

2) przepisy §§ 3 do 6, 10 do 12, 17, 24, 25, 32 i 35 na:

a) cały powiat nieświeski,

b) powiat baranowski z wyjątkiem gmin Mołczadź, Nowa Mysz i Dobromyśl,

c) gminy Stołpce, Mir, Żuchowicze i Świerzeń w powiecie stołpeckim,

d) gminy Dąbrowica, Lubkowicze, Niemowicze, Klesów i Kisorycze w powiecie sarneńskim,

e) cały powiat kostopolski z wyjątkiem miast: Kostopol i Bereźne,

3) przepisy §§ 7 — 9 i 13 — 17 na:

a) gminy Ostrów, Krzywoszyn, Niedźwiedzica, Lachowicze, Darewo, Jastrzębl, Horodyszcz, Stołowicze i Wolna w powiecie baranowskim,

b) gminy Klesów i Niemowicze w powiecie sarneńskim,

c) gminę Bereźne w powiecie kostopolskim.

§ 3. (1) Na wymienione w § 2 pkt 2 obszary pasa granicznego oraz na teren całego pasa granicznego w województwach: pomorskim, poznańskim, śląskim, stanisławowskim, tarnopolskim, wileńskim i wołyńskim wprowadza się przepis art. 6 ust. (3) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 11, poz. 83).

(2) Na wymienione w § 2 pkt 2 obszary pasa granicznego jak również na teren całego pasa granicznego w województwie pomorskim wprowadza się przepis art. 8 ust. (1) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa w zastosowaniu jedynie do nowowznoszonych budowli murowanych.

(3) Na wymienione w § 2 pkt 2 obszary pasa granicznego oraz na następujące powiaty: nadworniański, kosowski, śniatyński i horodeński w województwie stanisławowskim oraz załeszczycycki, borszczowski, czortkowski i kopyczyński w województwie tarnopolskim, wprowadza się przepis art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa.

§ 4. Przepisy §§ 2 i 3 oraz wydane na ich podstawie rozporządzenia wojewodów tracą moc w dniu 1 listopada 1939 r.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik do rozp. Min. Spraw Wewn. z dnia 10 czerwca 1938 r. (poz. 360).

WYKAZ PASA GRANICZNEGO.

Woj. białostockie:

powiaty: augustowski, grodzieński, łomżyński, ostrołęcki, suwalski, szczuczyński,

z pow. białostockiego gminy:

Dolistowo, Goniądz, Goniądz — miasto, i Trzcianna,

z pow. sokólskiego gminy:

Dąbrowa, Dąbrowa — miasto, Nowy Dwór, Suchowola i Suchowola — miasto.

Woj. kieleckie:

powiaty: będziński, częstochowski, sosnowiecki, zawierciański,

z pow. olkuskiego gminy:

Bolesław i Sławków.

Woj. krakowski:

powiaty: gorlicki, jasielski, limanowski, myślenicki, nowosądecki, nowotarski, wadowicki, żywiecki,

z pow. bialskiego gminy:

Biała, Biała — miasto, Bestwina, Bystra — Wilkowice, Kęty i Porąbka,

z pow. chrzanowskiego gminy:

Jaworzno, Jaworzno — miasto, Szczakowa i Szczakowa — miasto.

Woj. lwowski:

powiaty: drohobycki, krośnieński, leski, sanocki, turczański.

Woj. łódzkie:

powiat wieluński,

z pow. radomszczańskiego gminy: Brzeźnica i Pajęczno,

z pow. sieradzkiego gminy: Kłonowa.

Woj. nowogródzkie:

powiaty: baranowski, nieświeski, stołpecki, wołczyński,

z pow. lidzkiego gminy:

Bieniakonie, Ejszyski, Iwie, Lipniski, Raduń, Sobotniki, Werenów, Zabłoc i Żyrmuny,

z pow. nowogródzkiego gminy:

Cyryn, Korelicze, Lubcza, Niehniewicze, Poczapowo, Rajca i Szczorse.

Woj. poleskie:

powiaty: łuniniecki i stoliński.

Woj. pomorskie:

powiaty: brodnicki, chełmiński, chojnicki, gdyński miejski, grudziądzki, grudziądzki miejski, kartuski, kościerski, lubawski, morski, sępoleński, starogardzki, świecki, tczewski, tucholski, wąbrzeski, wyrzycki,

z pow. bydgoskiego gminy:

Mąkowsko, Koronowo, Koronowo — miasto, Wierzchucin - Królewski, Wtelno, Ślesin,

z pow. szubińskiego gminy:

Łankowice, Sipiory.

Woj. poznańskie:

powiaty: chodzieski, czarnkowski, gostyński, kościański, kępiński, krotoszyński, leszczyński, międzychodzki, nowotomyski, obornicki, ostrowski, rawicki, szamotulski, wolsztyński,

z pow. jarocińskiego gminy:

Czermin, Gołuchów, Jaraczew, Jarocin, Jarocin — miasto, Kotlin, Pleszew, Pleszew — miasto,

z pow. wągrowieckiego gminy:

Gołańcz, Gołańcz — miasto, Wągrowiec-Południe, Wągrowiec-Północ, Wągrowiec — miasto.

Woj. stanisławowski:

powiaty: doliński, horodeński, kałuski, kołomyjski, kosowski, nadwórniański, śniatyński, stryjski.

Woj. śląskie:

cały obszar województwa śląskiego.

Woj. tarnopolskie:

powiaty: borszczowski, czortkowski, kopyczynicki, skałacki, tarnopolski, trembowelski, zaleszczycki, zbaraski,

z pow. zbrowskiego gminy:

Bogdanówka, Jezierna, Olejów, Założce, Założce — miasto.

Woj. warszawskie:

powiaty: działdowski, mławski, przasnyski,

z pow. ciechanowskiego gminy: Grudusk, Regimin,

z pow. makowskiego gminy:

Krasnosielec, Płoniawy, Sypniewo,

z pow. sierpeckiego gminy:

Biezuń, Stawiszyn, Żuromin, Żuromin — miasto.

Woj. wileńskie:

cały obszar województwa wileńskiego.

Woj. wołyńskiego:

powiaty: kostopolski, krzemieniecki, rówieński, sarneński, zdołbunowski,

z pow. dubieńskiego gminy:

Dubno, Dubno — miasto, Jarosławicze, Malin, Młynów, Kniakinin, Sudobice, Warkowicze,

z pow. łuckiego gminy:

Kiwerce, Kniakininek, Kołki, Nowy Czartorysk, Ołyka, Ołyka — miasto, Poddębce, Połonka, Rożyszcze, Rożyszcze — miasto, Silno, Trościaniec.

Poz. 361. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 czerwca 1938 r. w sprawie powiększenia liczby sędziów śledczych do spraw wyjątkowego znaczenia w sądach apelacyjnych we Lwowie i w Warszawie.

Poz. 362. Obwieszczenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 17 maja 1938 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu wojska i marynarki wojennej.

II. Przedruki z Monitora Polskiego.

z 15 czerwca Nr 135 Rok 1938

Poz. 235. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 maja 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Spraw Wewnętrznych w sprawie ramowych regulaminów targowiskowych komisyj nadzorczych.

z 17 czerwca Nr 136 Rok 1938

Poz. 236. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 237. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego Krzyża Zasługi.

Poz. 238. Zarządzenie o nadaniu Brązowego Krzyża Zasługi.

z 18 czerwca Nr 137 Rok 1938

Poz. 239. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 240. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 241. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego oraz Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 242. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 maja 1938 r. w sprawie zatwierdzenia herbu miasta Limanowej.

Poz. 243. Obwieszczenie Ministerstwa Komunikacji Nr L. IV/912/3/38 z dnia 10 czerwca 1938 r. w sprawie czasowego zamknięcia do użytku publicznego lotniska w Brodach.

z 20 czerwca Nr 138 Rok 1938

Poz. 244. Obwieszczenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 7 maja 1938 r. w sprawie ławników Wyższego Sądu Rozjemczego do spraw górnośląskich bractw górniczych.

z 21 czerwca Nr 139 Rok 1938

z 22 czerwca Nr 140 Rok 1938

Poz. 245. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Niepodległości z Mieczami, Krzyża Niepodległości i Medalu Niepodległości.

z 23 czerwca Nr 141 Rok 1938

Poz. 246. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o uzupełnieniu przedmiotu obrad Sejmu podczas sesji nadzwyczajnej, otwartej z dniem 8 czerwca 1938 r.

Poz. 247. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o uzupełnieniu przedmiotu obrad Senatu podczas sesji nadzwyczajnej, otwartej z dniem 8 czerwca 1938 r.

Poz. 248. Zarządzenie o nadaniu Orderu Orła Białego.

Poz. 249. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 250. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 251. Ogłoszenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 1938 r. o utracie Krzyża Niepodległości.

Poz. 252. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 18 czerwca 1938 r. w porozumieniu z Ministrami: Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o wykazie organizacji eksportowych uprawnionych do otrzymywania i wydawania zaświadczeń eksportowych na wywóz za zwrotem cła jęczmienia oraz o standartach tego jęczmienia.

z 24 czerwca Nr 142 Rok 1938

Poz. 253. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 254. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

z 25 czerwca Nr 143 Rok 1938

Poz. 255. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 17 czerwca 1938 r. w przedmiocie cofnięcia uprawnień banków dewizowych.

Poz. 256. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 17 czerwca 1938 r., ustalające dalszą listę agentów dewizowych.

z 27 czerwca Nr 144 Rok 1938

Poz. 257. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 258. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 259. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 260. Zarządzenie o nadaniu Brązowego Krzyża Zasługi.

z 28 czerwca Nr 145 Rok 1938

Poz. 261. Zarządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 23 czerwca 1938 r. o zmianie wykazu ekspozytur wojewódzkich biur Funduszu Pracy.

C.

Bibliografia.

I. WYDAWNICTWA ZALECONE.

„Podział Administracyjny Rzeczypospolitej Polskiej” — J. Scheinkönig i J. Kowalczewski.

J. Scheinkönig i J. Kowalczewski, radcy w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych opracowali książkę p. t. „Podział Administracyjny Rzeczypospolitej Polskiej”.

Wydawnictwo to zawiera systematycznie ułożony aktualny podział Państwa na województwa, powiaty i gminy, z podaniem właściwych poczt i sądów grodzkich, podział na niektóre okręgi specjalne oraz szereg informacji statystycznych.

„Podział Administracyjny R. P.” zaleca się do użytku urzędowego.

UWAGA. Cena 6 zł. z przesyłką (za pobranie dolicza się 50 gr.). Do nabycia: J. Kowalczewski, Warszawa, Skrzynka pocztowa 911, Konto P. K. O. 45049.